

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 3 d'abril de 2024

Catequesi. Els vicis i les virtuts. 14. La justícia

Benvolguts germans i germanes, bona Pasqua, bon dia!

Arribem avui a la segona de les virtuts cardinals: parlarem de la justícia. És la virtut social per excel·lència. El Catecisme de l'Església catòlica la defineix així: «La virtut moral que consisteix en la voluntat ferma i constant de donar al proïsme allò que li és degut» (n. 1807). Això és la justícia. Sovint, quan s'anomena la justícia, se cita també el lema que la representa: *Unicuique suum*, és a dir, 'a cadascú allò que és seu'. És la virtut del dret, que intenta regular les relacions entre les persones amb equitat.

Està representada al·legòricament per la lloança, perquè té l'objectiu d'“igualar els comptes” entre els homes, sobretot quan hi ha risc de veure's distorsionats per algun desequilibri. La seva finalitat és que en una societat cadascú sigui tractat d'acord amb la seva dignitat. Els antics mestres ja ensenyaven que això requereix també altres actituds virtuoses, com la benevolència, el respecte, la gratitud, l'afabilitat, l'honestedat: virtuts que contribueixen a la bona convivència entre les persones. La justícia és una virtut per a una bona convivència entre les persones.

Tots compremem que la justícia és fonamental per a la convivència pacífica en la societat: un món sense lleis que respectin els drets seria un món en el qual seria impossible viure-hi, semblaria una jungla. Sense justícia no hi ha pau. Sense justícia no hi ha pau. De fet, si no es respecta la justícia es generen conflictes. Sense justícia es ratifica la llei del fort sobre els dèbils, i això no és just.

Però la justícia és una virtut que actua tant en el que és gran com en el que és petit: no sols concerneix les sales dels tribunals, sinó també l'ètica que caracteritza la nostra vida quotidiana. Estableix relacions sinceres amb els altres: compleix el precepte de l'Evangeli segons el qual el discurs cristià ha de ser: «Sí, quan és sí; no, quan és no. El que es diu de més, ve del Maligne» (Mt 5,37). Les mitges veritats, els discursos subtils que cerquen enganyar el proïsme, les reticències que amaguen les veritables intencions, no són actituds conformes amb la justícia. La persona justa és recta, senzilla i directa, no es posa màscares, es presenta tal com és, diu la veritat. Dels seus llavis surt sovint la paraula *gràcies*: sap que, per més que ens esforcem per a ser generosos, estem sempre en deute amb el nostre proïsme. Si estimem és també perquè hem estat estimats primer.

En la tradició es poden trobar innombrables descripcions de la persona justa. Vegem-ne algunes. La persona justa venera les lleis i les respecta, perquè sap que són una barrera que protegeix els indefensos de l'arrogància dels poderosos. La persona justa no sols es preocupa pel seu benestar individual, sinó que vol el bé de tota la societat. Per això, no cedeix a la temptació de pensar només en ell mateix i d'ocupar-se dels seus assumptes, per legítims que siguin, com si fossin l'únic que hi ha en el món. La virtut de la justícia evidencia —i posa l'exigència en el cor— que no hi pot haver veritable bé per a mi si no hi ha també el bé de tots.

Per això, la persona justa vetlla el seu comportament per tal de no perjudicar els altres: si comet un error, demana perdó. La persona justa sempre demana disculpes. En algunes

situacions és capaç de sacrificar un bé personal per a posar-lo a disposició de la comunitat. Desitja una societat ordenada, en la qual siguin les persones les que donin prestigi als càrrecs, i no els càrrecs donin prestigi a les persones. Avorreix el favoritisme i no comercia amb favors. Estima la responsabilitat i és exemplar vivint i promovent la legalitat.

A més, el just refusa comportaments nocius com la calúmnia, el fals testimoni, el frau, la usura, la burla, la deshonestedat. El just manté la paraula donada, torna allò que li han deixat, reconeix un sou just als treballadors: la persona que no reconeix el sou just als treballadors, no és justa, és injusta.

Ningú no sap si en el nostre món les persones justes són nombrosos o escasses com perles precioses. Malgrat això, són persones que atrauen gràcia i benediccions tant damunt elles mateixes com damunt el món on viuen. Els justos no són moralistes que s'erigeixen en censors, sinó persones rectes que «tenen fam i set de ser justos» (Mt 5,6), somiadors que custodien en el seu cor el desig d'una fraternitat universal. I d'aquest somni, especialment avui dia, tots en tenim una gran necessitat. Necessitem ser homes i dones justos, i això ens farà feliços.